

divadlofxšaldy

Malé divadlo uvádí 8. prosince českou premiéru

Vern Thiessen

LENINOVI BALZAMOVAČI

Česká premiéra černé komedie o vzniku rudé mumie.

Překlad: Barbora Hančilová

Režie: Šimon Dominik

Scéna: Karel Čapek

Kostýmy: Tereza Vašíčková

Hudba: Matěj Kroupa

Pohybová spolupráce: Diana Toniková

Dramaturgie: Martin Urban

Osoby a osazení:

Lenin, muž

Boris, vědec

Vlad, vědec

Naďa

Stalin, diktátor

Krasin, muž lapený uprostřed

Agent 1

Agent 2

Václav Helšus

Martin Polách

Zdeněk Kupka

Veronika Korytářová

Ladislav Dušek

Michal Lurie

Petr Hanák

Jan Jedlinský

Hra, žánrově černá komedie, která si s určitou mírou ironie stylově hraje s typem „avantgardního“ sovětského divadla dvacátých let, bude mít v našem divadle českou premiéru. Její autor je renomovaný kanadský dramatik (narozen 1964), který rovněž bude mít svoji českou premiéru, protože, pokud víme, se žádná jeho hra u nás dosud nehrála. A rádi bychom vás upozornili, že bude přítomen na premiéře (i s manželkou známou kanadskou spisovatelkou).

Vern Thiessen je dnes také jedním z nejhranějších kanadských dramatiků. Nejen v Kanadě, ale také ve světě. Jeho hry byly přeloženy do francouzštiny, němčiny, polštiny, hebrejštiny a jiných jazyků. Hrají se v USA, Velké Británii, v kontinentální Evropě, Asii, Austrálii i Novém Zélandu. Uvedeny byly i v Číně. Je také dramaturgem a divadelním pedagogem. Psal rovněž pro rozhlas a televizi. Významná je jeho celoživotní práce nejen na vlastních hrách, ale také na rozvoji dramatu v Kanadě. Vern Thiessen je mnohokrát oceněný dramatik je držitelem cen nejen za jednotlivá díla, ale také za práci ve prospěch kanadského divadla. Dora, Sterling a Carol Bolt awards /cenu/ za mimořádnou novou hru. Je také držitelem City of Edmonton Arts Achievement Award /Ceny města Edmontonu za umění/, University of Alberta Alumni Award/Ceny University Alberta/, ale také Governor General's Award for Drama, což je nejvyšší možná pocta dramatikovi v Kanadě. Nedávno byl nominován na City of Edmonton Award for Outstanding Artistic Leadership /Cenu města Edmontonu za vynikající umělecké vedení/.

Narodil se v roce 1964 ve Winnipegu. Jeho předkové, kteří vyrůstali v ukrajinském kolchoze a poznali „kouzlo“ gulagu, emigrovali ze Sovětského svazu po II. světové válce.

divadlofxšaldy

V rodném městě absolvoval bakalářské studium na University of Winnipeg. Později navštěvoval ještě univerzitu v Albertě, kde získal titul Master of Fine Arts. Divadlem se nezabýval jen v Kanadě, ale před rokem 2014 sedm let působil v New Yorku. Psát a hrát začal již koncem osmdesátých let minulého století. Píše také pro televizi na rozhlas. Působí rovněž jako pedagog.

SHAKESPEARE'S WILL (Shakespearova poslední vůle), APPLE (Jablko), EINSTEIN'S GIFT (Einsteinův dárek), VIMY a BIRD BRAIN to jsou názvy jeho nejúspěšnějších a nejhranějších her. Autor jich pochopitelně napsal mnohem víc. K těm úspěšným a budícím značný rozruch patří LENIN'S EMBALMERS (Leninovi balzamovači), které uvidíte.

V České republice patří Thiessen k těm, které z divadelních inscenací vůbec neznáme. Přiznejme si, že neznáme skoro vůbec dramatiky Kanady, která je poměrně bohatá. Překrývají nám zde obzor britští, irští a američtí autoři ze Spojených států. Vezměme tedy Thiessena a jeho hru jako vystoupení ze stínu. Navíc s tématem, které je nám bohužel osudově blízké, kterému autor skrze své předky rozumí a podává nám je formou černé komedie, na kterou velice dobře slyšíme. Považujme si za čest a přednost, že to můžeme udělat jako první v naší republice.

O hře

V jeho komedii je vlastně ve zkratce obsažena celá perverze režimu, který opanoval velkou část světa, v němž stále ještě většina obyvatel našeho státu větší, či menší část života žila. Ta perverze krátce řečeno spočívala v tom, že ho jeho tvůrci vydávali za nejpokrokovější na světě, okouznil obrovské množství lidí, zavraždil mnohonásobně větší množství nevinných lidí, kteří pouze byli „ve špatnou chvíli na špatném místě“, z části světa udělal středověkou mučírnu s potoky krve, doslova zastavil vývoj myšlení, z antináboženství udělal náboženství a muže, který byl jeho hlavním strůjcem, Lenina, dal jeho nástupce nabalzamovat a uložit do mauzolea v Moskvě, kde trčí dodnes, aby si ho mohli proletáři všech zemí prohlédnout jako živého. Marxe by asi ranila mrtvice, kdyby býval byl tušil, co se jeho jménem bude dít. Ale, kdo ví...?

Mumifikace se stala komunistům nutností. Stalin, Gottwald, Mao, Ho Či Min, Dimitrov v Bulharsku, Kimové v Severní Koreji. Mumie však dopadly různě. Ho Či Min je k vidění stejně jako Mao, Kimové a Lenin. Stalin byl Chruščovem pohřben, Gottwald se zkazil a musel do hrobu, Dimitrov po roce 89 v Bulharsku skončil snad dokonce na skládce.

Ve hře se objeví Lenin, Stalin, Trockij (i když se ve hře jen mihne). Hlavní trio mužů, které dalo komunistickému režimu vzniknout a jejichž vzájemný vztah určil v podstatě do značné míry krvavé dějiny 20. století.

Těmi hlavními „hrdiny“ jsou však profesor anatomie Boris Zbarskij (asi 1885-1954) a biochemik Vladimír Vorobjov (1876-1937). Oba uznávaní ve svých oborech byli v roce 1924 vybráni k balzamování Lenina, jehož tělo se Stalin rozhodl učinit svatou ikonou a modlou revoluce. Lenin zemřel v zimě a první pokusy o zachování těla se povedly natolik, že byl Lenin jako živý a mohli ho spatřit desetitisíce lidí. Pár týdnů uběhlo, ale pak se začal rychle kazit. Aby jej mohly spatřit do dnes desítky milionů lidí (odhad je asi sto), museli nastoupit Zbarský s Vorobjovem a rozhodnout se k balzamování. Tedy, rozhodnout se? Toť otázka.

Autor této černočerné komedie z roku 2010 zdůrazňuje, že nepíše realistickou hru a vítá jakýkoliv odklon od naturalismu ve výpravě, režii i hraní. Zdůrazňuje, že tato hra je dílem smyšleným. Píše, že čerpal ze stejnojmenné knihy Ilji Zbarského (syna Borise Iljiče) a Samuela Hutchisona, v níž je skutečná historie Leninova balzamování zachycena. „Ačkoliv jsem sloučil postavy k dramatickým účelům, pozměnil časové linky, příběh je historicky přesný“, píše autor v úvodu k textu.

A my tento text inscenujeme, jak se dříve říkalo „u příležitosti 100 výročí VŘSR“. A abychom dodrželi posuny v kalendáři (říjnová v listopadu), uvádíme její premiéru v prosinci. Je to stylové.